

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Biblijne podstawy chrystologii i soteriologii w epoce patrystycznej – praca z tekstami (translatorium)
Prowadzący	Ks. prof. dr hab. Leon Nieścior
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne / hybrydowe
Moduł specjalnościowy	Biblistyka z patrologią
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1 oraz 2
Semestr	2 oraz 4
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	Dla pierwszego roku: STL_W01; STL_W02; STL_W03; STL_W06; STL_W09; STL_U02; STL_U03; STL_K01; STL_K04; STL_K07 Dla drugiego roku: STL_W01; STL_W02; STL_W06; STL_U02; STL_U03; STL_U07; STL_K04
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	Translatorium / ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	Pierwszy rok: 5 Drugi rok: 3
Wymagania wstępne	Ogólna znajomość egzegezy biblijnej i teologii dogmatycznej
Opis i cele przedmiotu Antropologia komunikacji i mediów	Przedmiot znajduje się na pograniczu teologii patrystycznej i egzegezy biblijnej. Ćwiczenia w formie translatorium obejmują wybrane wątki egzegetyczne u ojców Kościoła w aspekcie chrystologii i soteriologii

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Zarys chrystologii patrystycznej	4
2. Zarys soteriologii patrystycznej	4
3. Elementy chrystologiczne w wybranych patrystycznych źródłach egzegetycznych	12

4. Elementy soteriologiczne w wybranych patrystycznych źródłach egzegetycznych	10
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wylącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
I rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Ma pogłębioną wiedzę o starożytnej egzegezie, tj. na temat charakterystycznych cech i sposobów, w której ojcowie Kościoła wyjaśniali Pismo Święte. Podobnie zna podstawy patrystycznej chrystologii i soteriologii. Otrzymuje niezbędne instrumenty pozwalające mu zgłębiać wątki chrystologiczne i soteriologiczne w patrystycznej wykładni Pisma Św. (tematy 1-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_W02	zna zaawansowaną terminologię biblijną i teologiczną oraz jej korzenie grecko-łacińskie	Zna zaawansowaną terminologię dotyczącą starożytnej chrystologii i soteriologii. Przyswaja ją w studium wybranych źródeł (tematy 1-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_W03	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą teorie i metody studiowanej specjalizacji teologicznej;	Ma systematyczną i gruntowną wiedzę o głównych tezach z dziedziny starożytnej chrystologii i soteriologii oraz ich biblijnej argumentacji przez Ojców (tematy 1-2)	wykład praca z tekstem praca pisemna
STL_W06	ma pogłębioną znajomość współczesnego nauczania Kościoła katolickiego w zakresie teologii biblijnej, patrystycznej, systematycznej i praktycznej	Zna współczesną argumentację biblijną podstawowych tez w zakresie chrystologii i soteriologii. Dostrzega ciągłość	praca z tekstem praca pisemna dyskusja

		tradycji egzegetycznej w tej dziedzinie, jak również proces pewnego jej dojrzewania (tematy 3-4)	
STL_W09	rozumie kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii, zarówno w aspekcie historycznym, jak i społecznym	Rozumie znaczenie dyskusji starożytnej w zakresie chrystologii i soteriologii oraz używanych w niej argumentów biblijnych dla kształtowania kultury duchowej w ówczesnym i późniejszym społeczeństwie (tematy 3-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_U02	posiada zaawansowane umiejętności badawcze w zakresie analizy tekstów biblijnych i teologicznych, umiejętność wykorzystania metod i narzędzi badawczych służących do ich właściwej interpretacji;	Potrafi poddać analizie określony tekst egzegetyczny starożytnego komentatora i uchwycić specyficzne cechy jego egzegezy w odnośnym aspekcie (tematy 3-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_U03	posiada umiejętność interpretowania źródeł istotnych dla badań biblijnych i teologicznych, z wykorzystaniem tekstów obcojęzycznych	W pracy nad odnośnymi tekstami uczy się skromnej oceny: własnej wiedzy, umiejętności, a także postawy moralno-duchowej, która wymaga jeszcze dojrzewania w spotkaniu z autentyczną mądrością Ojców (tematy 3-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_K01	ma krytyczną świadomość poziomu własnej dojrzałości osobowej, nabytej wiedzy i umiejętności;	W pracy nad odnośnymi tekstami uczy się skromnej oceny: własnej wiedzy, umiejętności, a także postawy moralno-duchowej, która wymaga jeszcze dojrzewania w spotkaniu z autentyczną mądrością Ojców (tematy 3-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	Przyswaja proces niezbędny do analizy wybranego tekstu w odnośnym aspekcie, wraz z wszystkimi jego etapami i jego celowością (tematy 3-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_K07	ma świadomość własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury, dziedzictwa chrześcijańskiego;	Przyswajana wiedza kształtuje w nim poczucie odpowiedzialności za przekazywanie dziedzictwa Ojców w odnośnym zakresie, co z pewnością będzie przyczyniać się do pogłębiania kultury religijnej i moralno-duchowej w społeczeństwie (tematy 1-4)	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
II rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie	Zna specyfikę teologii patrystycznej jako pracy na tekstach źródłowych; rozumie, w jaki sposób Ojcowie Kościoła	praca z tekstem praca pisemna

	studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	łączyli egzegezę biblijną z refleksją chrystologiczną i soteriologiczną oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w samodzielnej analizie teologicznej i działalności dydaktycznej..	dyskusja
STL_W02	zna podstawową terminologię biblijną i teologiczną oraz jej korzenie grecko-laciński	Ma uporządkowaną wiedzę o głównych koncepcjach zbawienia i rozumienia osoby Chrystusa w epoce patrystycznej oraz zna ich biblijne uzasadnienie i historyczny kontekst sporów doktrynalnych	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_W06	ma pogłębioną znajomość współczesnego nauczania Kościoła katolickiego w zakresie teologii biblijnej, systematycznej i praktycznej	Zna aktualne nauczanie Kościoła katolickiego dotyczące interpretacji Pisma Świętego oraz zagadnień chrystologii i soteriologii; potrafi odnieść refleksję Ojców Kościoła do współczesnej teologii systematycznej i praktyki duszpasterskiej, dostrzegając ciągłość i rozwój doktryny.	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze w zakresie analizy tekstów biblijnych i teologicznych, umiejętność wykorzystania (w ogólnym zakresie) metod i narzędzi badawczych służących do ich właściwej interpretacji.	Umie rozpoznać zastosowane metody interpretacji biblijnej (typologia, alegoria, sens duchowy itp.) oraz ocenić ich znaczenie dla formułowania tez chrystologicznych i soteriologicznych.	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_U03	posiada umiejętność interpretowania podstawowych źródeł istotnych dla badań biblijnych i teologicznych, z wykorzystaniem tekstów obcojęzycznych	Formułuje własne, rzeczowo uzasadnione wnioski na podstawie pracy ze źródłami i przedstawia je w sposób jasny w dyskusji oraz w krótkich pracach pisemnych.	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_U07	umie prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny, szczególnie w ramach interpretacji Biblii	Potrafi prowadzić rzeczowy i oparty na argumentach dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny, odwołując się do wspólnych lub odmiennych sposobów interpretacji Pisma Świętego oraz jasno i z szacunkiem wyjaśniając własne stanowisko teologiczne.	praca z tekstem praca pisemna dyskusja
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	Potrafi planować własną pracę badawczą i translatorską, wyznaczać etapy realizacji zadań oraz przewidywać konsekwencje swoich interpretacji i wypowiedzi teologicznych dla pracy dydaktycznej, duszpasterskiej i środowiska wspólnoty.	praca z tekstem praca pisemna dyskusja

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	Praca pisemna	
	Praca z tekstem	
	Dyskusja	

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	50	100/4
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	50	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Przedmiotem materialnym oceny końcowej będzie: 1) zaangażowanie studenta podczas ćwiczeń (na każde zajęcia studenci indywidualnie otrzymają materiał do przygotowania i analizy, którą następnie się podzielią), 2) materiał zawarty w skrypcie, opracowany przez wykładowcę (ok. 20 stron). Zdobyta wiedza i umiejętności zostaną ocenione na jednym spotkaniu zaliczeniowym na końcu semestru, składającym się z dwóch części: 1) kolokwium pisemnego ze wskazanego przez wykładowcę patrystycznego tekstu egzegetycznego, z wątkami chrystologicznymi lub soteriologicznymi, 2) kolokwium ustnego z materiału podanego w skrypcie. Warunkiem wstępnym do egzaminu jest oddanie w terminie dwóch pisemnych prac, które będą pokłosiem przygotowań do poszczególnych zajęć, w formie pewnych podsumowań. Prace podlegają ogólnej ocenie kompetencyjnej, ich ocena nie wchodzi w zakres końcowej oceny zajęć. Rozkład procentowy oceny: 40% - obecność na zajęciach bez absencji przekraczającej trzy zajęcia (niezależnie od powodów), 15% - pozytywny wynik kolokwium pisemnego, 45% (85% w przypadku absencji przekraczającej trzy zajęcia) - wynik egzaminu ustnego. Bdb – spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na wszystkie losowo otrzymane pytania na kolokwium ustnym, db - spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na 3/4 losowo otrzymanych pytań na kolokwium ustnym, dst - spełnienie wszystkich formalnych wymogów zaliczenia, wyczerpująca odpowiedź na 1/2 losowo otrzymanych pytań na kolokwium ustnym (1/4 w przypadku absencji nie przekraczającej trzy zajęcia).

Literatura obowiązkowa

	Kelly J., <i>Początki doktryny chrześcijańskiej</i> , Warszawa 1988, s. 110-145, 171-190, 211-297.
--	--

Literatura uzupełniająca

	Pietras Henryk, <i>Początki teologii Kościoła</i> , Kraków 2000.	
	Grillmeier Aloys, <i>Christ in Christian Tradition: From the Apostolic Age to the Council of Chalcedon (AD 451)</i> , London 1956.	
	Daley Brian E., <i>God visible: patristic Christology reconsidered</i> , Oxford 2019.	
	Blackwell C. ben, <i>Christosis: Engaging Paul's Soteriology with his Patristic Interpreters</i> , Grand Rapids 2016.	
	Greer R., <i>The captain of our salvation: a study in the patristic Exegesis of Hebrews</i> , Tübingen 1973.	

* lista rodzajów zajęć

X ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)

☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe

☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego

☐ wykład kierunkowy

☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne

☐ seminarium dyplomowe

(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)